

కార్తికమాసము

కార్తికమాసము అంతయు స్నానములు చేసి, జితేంద్రియాడై హవిస్సు భుజించి జపము చేయువాడు సకల పాపముల నుండి విముక్తుడగును

అని (మదన పారిజూతమున విష్ణువు) చెప్పేను.

కురుక్షేత్రమందును, గంగాతీరమందును ఈఘటము కోటిగుణశితముగా నుండును.

పుష్టిరక్షేత్రమందును, ద్వారకయందును ఇంకనూ ఫలితమెక్కువ. అయోధ్యాది సప్తమేఖలదాయక నగరములందును, కార్తిక దామోదరుడిని ఆరాధించినచో ఆదేవుడు భక్తులకు తనరూపమును ఇచ్చును అని (పద్మపురాణం) లో ఉన్నది.

॥ అయోధ్య మధురా, మాయా,
కాశీ, కాంచీహృవంతికా
పురీ, ద్వారవతీ చైవ
సమైతా మోఖదాయకాః

కాశియందున్న పంచనదులలో ఈనెల రోజులు స్నానము నూరేండ్రు స్నానము చేసిన ఫలము గలుగును అని (పద్మపురాణం) లో ఉన్నది.

కార్తికస్నాన మంత్రము

॥ కార్తికేహం కరిష్యామి ప్రాతఃస్నానం జనార్థన!
ప్రీత్యర్థం తవ దేవేశ! దామోదర! నమోస్తుతే ॥

అర్థా మంత్రము

వ్రతినః కార్తికేమాసి స్నాతస్య విధివన్నము,
గృహణార్థాయం మయాదత్తం దనుజేంద్రనిష్టాదన!

నిత్య నైమిత్తికే కృష్ణ ! కార్తికే పాపనాశినే
గృహణార్థ్యం మయాదత్తం రాధయా సహితో హరే!

ఈ మంత్రములు చెప్పుచు సువర్ణ, రత్న, పుష్టి, జలములతో అర్థాయి
మిచ్చినచో దామోదరుడు సంతోషించి సువర్ణ పూర్ణమైన భూమినిచ్చును
అని

(కాశీ ఖండము) లో ఉన్నది.

నెలరోజులు చేయుటకు శక్తి లేనివారు వారణాసిలోని పంచనదమందు
మూడురోజులు స్వానము చేసినను పుణ్యవంతులగుదురు అని

(కాశీఖండము) లో ఉన్నది.

మాలాధారణము

తులసిపూసల మాలను, ఉసిరి (ధాత్రి) పూసలమాలను ధరించినవానికి
పాపములు అంటవు అని (విష్ణు ధర్మోత్తరము) లో ఉన్నది.

ధాత్రీమాల పురుషుని యెన్నిరోమములను తాకునో అన్ని వేల
సంవత్సరములు అతడు వైకుంరములో నివసించును అని (విష్ణుధర్మము,
స్వాంద పురాణము, ద్వారకా మాహాత్మ్యము) లలో ఉన్నది.

తులసి మాల ధరించినప్పుడు

స్తోత్రం

॥ తులసీకాష్టసంభూతే
మాలే కృష్ణజనప్రియే!
బిభర్మిత్వా మహం కంఠే
కురు మాం కృష్ణవల్లభమ్

అనుచు తులసీమాలను ధరించవలెను అని (విష్ణుధర్మమునందు) ఉన్నది.

అవిసెపూలతో శివుడిని అర్థించినచో వాజపేయఫలము లభించును అని (సృసింహపురాణము) లో ఉన్నది.

కార్తికమాసములో విష్ణుమును కమలములతో పూజించిన వాని యింట కోటి జన్మల వరకును సీరి యుండును అని (పృథ్వీచంద్రోదయము, పద్మపురాణం) లలో ఉన్నది.

తులసీదళములతో జనార్థనుని పూజించినచో ప్రతిదళము ముక్తికి కారణమగును అని (పద్మపురాణము) లో ఉన్నది.

కార్తికమాసములో ఉసిరిచెట్టు క్రింద పితరులకు పిండప్రదానము చేసినచో మాధవానుగ్రహముచే వారు ముక్తి నొందుదురు.

పెద్ద ఉసిరికాయ గింజలోని పప్పును (ధాత్రి) నూరి ఒడలికి పట్టించుకొనుచు, ఆపూసలమాలను ధరించుచు, ఆపండ్లు తినుచున్నచో అతడు సాక్షాన్మారాయణుడే యగును.

ఉసిరిచెట్టు క్రింద నారాయణుని నిలిపి పూజించువాడు పుష్య పుష్యనకు ఒక్కొక్క అశ్వమేధ ఫలమును పొందును అని (స్వాందపురాణము, కార్తిక మహాత్మ్యము) లలో ఉన్నది.

కార్తికమాసములో ఉసిరిచెట్టుగల వనములో దామోదరుని పూజించి చిత్రాన్నములతో సంతృప్తుని చేయవలెను. (ఇదే వనభోజనములలోని పరమార్థము) పాయసముతో హోమముచేసి బ్రాహ్మణులకు భోజనములు పెట్టవలెను అని (స్వాందపురాణము) లో ఉన్నది.

కార్తికవ్రతము చేయువారు నల్లని ఆవాలు, కందులు (పప్పు), ద్వీదళములు (ద్వీదళములనగా పప్పు) ధాన్యములు) (అనుమలు, మినుములు, కందులు, బోబ్బిర్లు మొదలగునవి) నువ్వులనూనె తినరాదు అని (కార్తిక మహాత్మ్యము) లో ఉన్నది.

కార్తికవ్రతము చేయువారు, నువ్వులనూనె, తేనె, కంచుపాత్రలో తిండి, చలిదియన్నము, లవణశాకము విసర్జించవలెను అని

(నారదపురాణము)లో ఉన్నది.

కార్తికమాసమున దీపములు పెట్టుట చేత స్వర్గమును పొందవచ్చును.

ఈమాసమున కృష్ణ ప్రాజాపత్యములు చేయువారును, మూడుగాని, ఆరుగాని, పండ్రెండుగాని, పదునైదుగాని దినములు ఉపవసించువారును లేదా రోజు విడిచి రోజు ఉపవసించువారును, నెల అంతయు ఉపవసించువారును, కేవల నక్తభోజనము చేయువారును, పరమపదమును పొందుదురు అని (నారదపురాణము) లో ఉన్నది.

కార్తికమాసమున యవాన్నముగాని, వర్షాధారముగా పండిన బియ్యపుటన్నముగాని భజింపవలెను. నీటివంగ, కంద, ఇతర ధాన్యముల బియ్యము, నల్లపెసలు (లేక తంబతీగ) వీనిని విసర్జింపవలెను అని (కాశీఖండము) లో ఉన్నది.

ఆకాశదీపము

కార్తికమాసమున నువ్వులనూనెతో ప్రతిదినమును ఆకాశదీపము పెట్టినచో రూపము, సాభాగ్యము, సంపద, తేజస్సు కలుగును అని

(నిర్ణయమృతము, పుష్టి పురాణము) లలో ఉన్నది.

యూపాకృతిగల స్తంభమువంటి మేడికర్ను పాతి, దాని మీద బ్రద్దలతో అప్పుభజ చక్కము నేర్పిరచి ఆ అప్పుభజములలోను ధర్మాని, హరుని, భూమిని, దామోదరుని, ధర్మ రాజును, ప్రజాపతులను, పీతరులను చీకటిలోనున్న ప్రేతలను ఆవాహనచేసి (భావనచేసి ఆమధ్యలో కాంతిగల దీపమును ఈనెల పొడుగున ఉంచవలెను అని (హోమాద్రి - ఆదిత్య పురాణము) లలో ఉన్నది.

కార్తిక కృష్ణద్వాదశి రోజున గోవత్సు పూజ చేయవలెను. మీనుములతో చేసిన వడియములు నివేదన చేయవలెను. ఆనాడు తైలపక్షములు,

గిన్నెతో వండినవి, ఆవుపాలు, నెయ్య, పెరుగు తినరాదు అని (మదనరత్నము - భవిష్యపురాణము) లలో ఉన్నది.

కార్తీక శుద్ధ త్రయోదశినాడు ప్రదోషవేళ ఇంటిముందు యమదీపము
పెట్టివలెను.

॥ మృత్యునా పాశదండ్రాభ్యాం
కాలేన శ్యామయా సహ,
త్రయోదశ్యాం దీపదానాత్
సూర్యజః ప్రీయతాం మమ |

కార్తీక బహుళ చతుర్థశినాడు, అమావాస్యానాడు ప్రదోషవేళ నాలుగు
వత్సల దీపము పెట్టినచో యమమార్గమందలి కింకరుల బారినుండి
రక్షించబడతారు.

యమద్వితీయ భగినీ హస్తభోజనం

కార్తీకశుద్ధ విదియను యమద్వితీయ అందురు. పాంచాంగమి వేధగల
విదియను గ్రహించవలెను అని (నిర్ణయమృతము) లో ఉన్నది.
మధ్యహ్నవ్యాపీని ర్మేన విదియ కావలెను అని (హేమాద్రి) లో ఉన్నది.
ఈవిదియనాడు స్వానముచేసి యముని పూజించినచో యమలోక
దర్శనము చేయనక్కరలేదు అని (స్వాందపురాణము) లో ఉన్నది.
ఈనాడు యమునతోపాటు యమపూజ చేయవలెను. స్వగృహమందు
భుజించరాదు. భగినీహస్తభోజనముచేసి తోబుట్టువులకు
వస్తోంకారాదులు ఇయ్యవలెను. సొంత తోబుట్టువులు లేనివారు పెద్ద,
పిన తండ్రుల కూతుళ్ళకుగాని, తల్లుల కూతుళ్ళకుగాని పెట్టివచ్చును
అని (హేమాద్రి) లో ఉన్నది.

పాంచాంగమినాడు మేనత్త చేతి భోజనము, విదియనాడు భగినీ
హస్తభోజనము, కుదరని పక్షమున పాంచాంగమినాడు మేనమామ కూతురి
చేతి భోజనము, విదియనాడు మేనత్త కూతురి చేతిభోజనము లేక

పెదతల్లి పినతల్లి కూతుళ్ళ చేతిభోజనము చేయవచ్చును. అట్లుచేసిన వారికి రత్న ధనధాన్య సాఖ్యములు కలుగును అని (భవిష్యపురాణము) లో ఉన్నది.

యమ ద్వార్తియనాడు సోదరునికి భోజనము పెట్టి తాంబూలాదులతో సత్కరించిన స్త్రీకి వైధవ్యము రాదు. సోదరునికిని దీర్ఘాయువు గలుగును అని (బ్రహ్మండపురాణము) లో ఉన్నది.

క్షీరాభీ ద్వాదశి

కార్తిక శుద్ధ ఏకాదశినాడు ఉపవసించి రేవతీ నక్షత్రములేని ద్వాదశియందు పారణ చేయవలెను అని (పద్మపురాణము) లో ఉన్నది.

ఏకాదశినాడే క్షీరాభీ శాయిమైన విష్ణువును లేపి పూజించవలెను అని (మదనరత్నము, భవిష్యపురాణము) ల లో ఉన్నది.

కాని ఆచారము వేరుగా నున్నది. ద్వాదశినాటి సాయంకాలమున విష్ణుపూజ చేయవలెను అని (రామార్థన చంద్రిక) లో ఉన్నది.

క్షీరాభీ ద్వాదశినాడు "ఇదం విష్ణుర్విచక్కమే...." అను మంత్రముతో శ్రీమహావిష్ణువును నిద్రలేపి పూజించవలెను. చాతుర్మాస్యవ్రతము గలవారు ఆయన సమక్షములోనే దీక్ష విరమించవలెను అని (భారతము) లో ఉన్నది.

కార్తిక శుక్ల చతుర్దశినాడు కాశిలో శ్రీవిశ్వేశ్వర ప్రతిష్ఠ జరిగినది కావున ఆనాడు మణికర్ణికలో స్వానముచేసి దేవీ సహాతుడైన శ్రీవిశ్వేశ్వరుని పూజించవలెను అని (హేమాద్రి భవిష్యపురాణము) ల లో ఉన్నది. కార్తిక వ్రతము చేయవారు ఈ చతుర్దశినాడే ఉద్యాపనము చేయవలెను.

కార్తిక పూర్ణిమ

కార్తికపూర్ణిమ మిగులు తిథినే గ్రహించవలెను. "అమాపూర్ణమాస్య పరే"

అని దీపికోక్తి.

కృత్తికా నక్షత్రముతో గూడిన పూర్ణిమ చాల విశిష్టము. ఇందులో స్వాన దానాదులు మహాపుణ్యము నిచ్చును.

భరణితో గూడినను పుణ్యమే. రోహిణీ నక్షత్రముతో గూడిన పూర్ణిమను "మహాకార్తికి" అందురు. అది దేవతలకు గూడ దుర్గభము అని (బ్రహ్మపురాణము- హేమాద్రి) ల లో ఉన్నది.

ఆదివారముతో గూడిన వైశాఖపూర్ణిమను, కృత్తికా నక్షత్రముతో గూడిన కార్తిక పూర్ణిమను "పద్మకయోగము అందురు. అవి పుణ్యతీర్థసేవనము కంటె దుర్గభములు. (లేదా పుష్టిరతీర్థ సేవకంటెను దుర్గభములు) అని (పద్మపురాణం) లో ఉన్నది.

కార్తిక పూర్ణిమనాడును, మామ పూర్ణిమనాడును నదీస్వానము చేసినచో సర్వ పాపములును నశించును అని (పద్మపురాణము లో యముడు) చెప్పేను.

కార్తిక పూర్ణిమనాటి సాయంకాలమున మత్స్యవత్సారము జరిగెను. ఈనాడు చేసిన స్వాన దాన జపాదులవలన అక్షయపుణ్యము లభించును అని (పద్మపురాణము - కార్తిక మాహత్మ్యము) ల లో ఉన్నది. ఈనాడు వృష్టిత్సర్జనము చేసి, (ఆబోతును వదిలి) నక్తము చేసినచో శివలోక ప్రాప్తి గలుగును అని (మత్స్య పురాణము) లో ఉన్నది. ఈ పూర్ణిమనాడు కార్తికేయుని (కుమారస్వామిని దర్శించిన వారికి సప్త జన్మములందు బ్రాహ్మణత్వమును, వేదాధ్యయనమును, ధనధాన్యములును గలుగును అని (కాశీ ఖండము) లో ఉన్నది.

స్వాస్తి

